

Критеријум оцењивања за први разред (математика)

Оствареност циљева и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа, достизање исхода и развијање компетенција у току савладавања програма предмета процењује се на основу:

- овладаности појмовном структуром и терминологијом;
- разумевања, примене и вредновања научених поступака и процедура и решавања проблема;
- рада са подацима и информацијама;
- интерпретирања, закључивања и доношења одлука;
- вештина комуникације и изражавања у различитим формама;
- извођења радних задатака.

Формативно
оцењивање

- ангажовање на часу како у току обраде нових наставних садржаја тако и у току утврђивања градива;
- ангажовање при тимском раду;
- израда самосталних истраживачких радова и њихова презентација;
- израда и излагање презентација на задате и самостално осмишљене теме;
- иницијатива, односно доношење додатног, занимљивог материјала везаног за садржаје који су актуелни у процесу наставе;
- израда самосталних пројеката које ученици реализују
- уредно и систематско бележење садржаја у свеске;
- благовремена и самостална израда домаћег задатка;
- учешће у ваннаставним активностима;
- учешће на такмичењима

Вредновање:

Наведени критеријуми се вреднују знацима + и – и бележе у педагошкој свесци. У току сваког полугодишта, сваки ученик добија по једну бројчану оцену на следећи начин: рачуна се разлика (Δ) броја знакова + и –, а онда се бројчана оцена утврђује према Табели 1:

Табела 1

Разлика (Δ)	Оцена
$\Delta \geq 4$	одличан (5)
$\Delta = 3$	врлодобар (4)
$\Delta = 2$	добар (3)
$\Delta = 1$	довољан (2)
$\Delta \leq 0$	недовољан (1)

Сумативно
оцењивање

Оцена: одличан (5)

Ученик:

- примењује стечена знања, укључујући и методолошка, у сложеним и непознатим ситуацијама (може да реши тип задатка са којим се претходно није сусрео);
- самостално и на креативан начин објашњава и критички разматра сложене садржинске целине и информације;
- бира, повезује и вреднује различите врсте и изворе података;
- самостално формулише претпоставке, проверава их и аргументује решења, ставове и одлуке;
- решава проблеме који имају и више решења или немају решења, вреднује и образлаже решења и примењене поступке;
- изражава се на различите начине (усмено, писано), укључујући и коришћење информационих технологија и прилагођава комуникацију и начин излагања различитим контекстима;

	<ul style="list-style-type: none"> - самостално извршава сложене радне задатке поштујући стандардизовану процедуру; - доприноси групном раду и мотивацији других ученика; - лако се уклапа у сваки облик рада, преузима улогу вође и инспиратора - уважава мишљење других чланова групе и помаже им у реализацији њихових задатака; - континуирано показује заинтересованост и одговорност према сопственом процесу учења и раду, уважава препоруке за напредовање и реализује их; - решава сложеније доказне задатке са логичким и скуповним операцијама које укључују и Декартов производ; - зна и разуме појмове апсолутне и релативне грешке, границе грешке, значајних цифара - решава сложеније задатке са пропорцијама, процентним и каматним рачуном; - раставља полиноме на чиниоце комбиновањем различитих метода укључујући и примену Безуовог става - трансформише сложене алгебарске изразе и доказује сложене једнакости и неједнакости; - примењује особине вектора при решавању сложенијих проблема; - решава задатке применом важнијих теорема о многоуглу и кружности - примењује основне теореме планиметрије и њихове последице у решавању проблема и у доказивању геометријских тврђења; - уме да реализује сложеније геометријске конструкције; - трансформише сложене алгебарске изразе и доказује сложене једнакости и неједнакости; - решава сложене линеарне једначине и неједначине; - решава системе линеарних једначина са параметром; - графички представља решење система линеарних једначина са две непознате - примењује особине линеарних функција у проблемима; - уочава и примењује сличност троугловау сложенијим задацима; - примењује тригонометрију у проблемима; - разуме и примењује повезаност математике као науке са другим природним наукама и развојем друштва.
	<p>Оцена: врло добар (4)</p>
	<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - логички организује и уз мању помоћ наставника тумачи сложене садржинске целине и информације; - повезује садржаје и концепте са ситуацијама из реалног контекста; - уме да анализира проблем, уз мању помоћ наставника, изврши избор одговарајуће процедуре и поступака приликом решавања нових проблемских задатака; - самостално и уз мању помоћ наставника извршава радне задатке према стандардизованој процедури; - континуирано показује заинтересованост за сопствени процес учења, уважава препоруке за напредовање и углавном их

	<p>реализује;</p> <ul style="list-style-type: none"> - користи логичке и скуповне операције (укључујући и Декартов производ), исказни рачун и појам релације (посебно поретка и еквиваленције); Одређује класе еквиваленције; - решава доказне задатке дељивости са било којим целим бројем; - решава сложеније проблеме користећи пропорцију и процентни рачун; - користи рачун поделе и мешања у сложенијим задацима; - разуме прост и сложен каматни рачун; - користи Безуов став у задацима са 2 параметра - трансформише алгебарске изразе и самостално доказује одговарајуће једнакости и неједнакости; - решава проблеме и доноси закључке користећи основна геометријска тврђења, метричка својства и распоред геометријских објеката; - примењује својства вектора при решавању проблема; - решава линеарне једначине са параметром; - решава линеарне једначине и неједначине користећи основна својства линеарне функције; - решава проблеме које се свode на системе линеарних једначина са највише три непознате; - решава проблеме користећи основна својства и особине линеарних функција; - решава геометријске проблеме и доноси закључке користећи изометријске трансформације у равни; - решава геометријске проблеме и доноси закључке користећи сличност троуглова; - уме да реализује сложеније геометријске конструкције; - примењује основне тригонометријске трансформације у једнакостима;
	<p>Оцена: добар (3)</p>
	<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - разуме и углавном самостално објашњава појмове и везе између њих; - разврстава различите врсте података у основне категорије према задатом критеријуму; - уме да формулише своје ставове, процене и одлуке и објасни уз помоћ наставника начин како је дошао до њих; - бира и примењује одговарајуће поступке и процедуре у решавању проблемских ситуација у познатом контексту; - уме јасно да искаже одређени садржај у складу са захтевом и на одговарајући начин; - самостално извршава рутинске задатке према стандардизованој процедури; - углавном самостално извршава додељене задатке у складу са циљевима, очекиваним продукцима и планираном динамиком рада (индивидуалног и у групи);

	<ul style="list-style-type: none"> - показује заинтересованost за сопствени процес учења, уважава препоруке за напредовање и делимично их реализује; - зна, разуме и користи логичке и скуповне операције, исказни рачун; - зна и разуме појам и особине релација и испитује их на конкретним примерима - Зна и разуме појам функције – инјекција, сурјекција, бијекција, композиција две функције, инверз функције кроз примере просечне тежине; - решава доказне задатке за дељивост са 6, 8; - испитује дељивост производа два и три узастопна природна броја; - рачуна са приближним бројевима и процењује грешку; - решава једноставније проблеме користећи пропорцију и процентни рачун; - примењује основна математичка знања за доношење финансијских закључака и одлука; - раставља квадратни трином допуном до квадрата бинома - упрошћава рационалне алгебарске изразе у којима фигуришу све 4 рачунске операције; - примењује Безуов став у проналажењу до 2 непозната параметра; - примењује подударност троуглова на геометријске фигуре у једноставнијим доказним задацима; - решава једноставније доказне задатке у геометрији уз помоћ разлагања вектора преко датих вектора; - примењује изометријске трансформације у једноставнијим примерима; - решава линеарне једначине и неједначине са највише две апсолутне вредности; - решава линеарне једначине са једним параметром – примери без разломака; - решава системе линеарних једначина са једним параметром – Крамеровим правилом на примерима 2 једначине са 2 непознате; - скицира график и испитује особине функције са једним параметром и(ли) једном апсолутном вредности; - препознаје и користи сличност троуглова у задацима са конкретно задатим бројчаним подацима; - решава једноставније конструктивне задатке; <p>зна и одређује вредности тригонометријских функција за углове од 30°, 45° и 60°.</p>
	<p>Оцена: довољан (2)</p>
	<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - разуме и уз помоћ наставника објашњава појмове и везе између њих. - разврстава различите врсте података у основне категорије према задатом критеријуму уз мању помоћ наставника. - уз помоћ наставника уме да формулише своје ставове, процене и одлуке и објасни уз помоћ наставника начин како је дошао до њих. - бира и примењује одговарајуће поступке и процедуре у решавању проблемских ситуација у познатом контексту. - уме јасно да искаже одређени садржај у складу са захтевом и на одговарајући начин уз помоћ наставника. - самостално извршава рутинске задатке према стандардизованој

процедуре и уз помоћ наставника.

- углавном самостално извршава додељене задатке у складу са циљевима, очекиваним продуктима и планираном динамиком рада (индивидуалног и у групи).
- разуме и користи основне логичке и скуповне операције;
- разуме појам релације и особине релација;
- разуме појам функције – инјекција, сурјекција, бијекција, композиција две функције, инверз функције кроз елементарне примере;
- користи природне, целе, рационале и реалне бројеве, различите записе тих бројева и преводи их из једног записа у други;
- израчунава вредност сложеног бројевног израза у коме се појављују основне рачунске операције;
- примењује правила заокругљивања бројева и процењује вредност израза у једноставним реалним ситуацијама;
- уме да решава задатке који се свде на познавање својства дељивости природних бројева са 2, 3, 4, 5, 6,9,10;
- примењује рачун са пропорцијама и процентни рачун у једноставнијим реалним ситуацијама;
- разуме концепте подударности и сличности геометријских објеката, симетрије, трансляције и ротације у равни;
- израчунава и процењује растојања, обиме и површине геометријских фигура у равни користећи формуле;
- користи координатни систем за представљање основних геометријских објеката у равни (тачка и права);
- уме да реализује једноставне геометријске конструкције;
- разуме појам вектора, зна и примењује основне операције са векторима;
- извршава алгебарске операције са полиномима;
- зна и разуме Безуов став и његову примену на проналажење остатка,
- раставља полиноме на просте чиниоце – груписањем, применом дистрибутивног закона, формула за разлику квадрата, квадрата бинома, збир и разлику кубова;
- уме да упрости рационалне алгебарске изразе у којима су само збир и разлика, или само производ и количник
- решава линеарне једначине и неједначине – елементарне примере са алгебарским разломцима без апсолутних вредности;
- разуме појам линеарне функције;
- анализира графички представљене линеарне функције (са датих графика читава / одређује нуле, знак, интервале монотоности и тумачи их у реалном контексту);
- зна дефиниције основних тригонометријских функција на правоуглом троуглу;

Оцена: недовољан(1)

Ученик не испуњава критеријуме за оцену довољан (2) и не показује заинтересованост за сопствени процес учења, нити напредак.

Провере знања ученика обављају се:

- усмено у току целе школске године;

- кроз писане провере (четири писмена задатка и четири контролне вежбе у току школске године);
- кроз петнаестоминутне провере (које се реализују након сваке мање наставне целине) у складу са Правилником о оцењивању ученика у средњем образовању и васпитању.

Писмене провере знања се оцењују према Табели 2.

Табела 2.

Број бодова Σ	Оцена
$85 \leq \Sigma \leq 100$	одличан (5)
$70 \leq \Sigma \leq 84$	врлодобар (4)
$55 \leq \Sigma \leq 69$	добар (3)
$40 \leq \Sigma \leq 54$	довољан (2)
$\Sigma \leq 39$	недовољан (1)

Критеријум оцењивања

Оствареност циљева и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа, достизање исхода и развијање компетенција у току савладавања програма предмета процењује се на основу: овладаности појмовном структуром и терминологијом; разумевања, примене и вредновања научених поступака и процедура и решавања проблема; рада са подацима и информацијама; интерпретирања, закључивања и доношења одлука; вештине комуникације и изражавања у различитим формама; овладаности моторичким вештинама; извођења радних задатака.

Врста оцењивања	Критеријуми и вредновање
-----------------	--------------------------

Формативно	<ul style="list-style-type: none"> - ангажовање на часу како у току обраде нових наставних садржаја тако и у току утврђивања градива; - ангажовање при тимском раду; - израда самосталних истраживачких радова и њихова презентација; - уредно и систематско бележење садржаја у свеске; - благовремена и самостална израда домаћег задатка; - учешће у ваннаставним активностима; - израда и излагање презентација на задате и самостално осмишљене теме; - учешће у групним презентацијама; - учешће на такмичењу; - вршњачка едукација; - уважавање мишљење других чланова групе и помагање у реализацији њихових задатака; - иницијатива тј. доношење додатног, занимљивог материјала везаног за садржаје који су актуелни у процесу наставе; - степен заинтересованости и одговорности према сопственом процесу учења, уважавање препорука за напредовање и успешност и воља за реализацију; - изражавање се на различите начине (усмено, писано), укључујући и коришћење информационих технологија и прилагођавање комуникације и начина излагања различитим контекстима.
-------------------	---

Наведени критеријуми се вреднују знацима + и – и бележе у есДневнику. На крају полугодишта, сваки ученик/ученица добија по једну бројчану оцену на следећи начин: рачуна се разлика (Δ) броја знакова + и –, а онда се бројчана оцена утврђује према Табели 1.

Табела 1.

Разлика (Δ)	Оцена
$\Delta \geq 4$	одличан (5)
$\Delta = 3$	врлодобар (4)
$\Delta = 2$	добар (3)
$\Delta = 1$	довољан (2)
$\Delta \leq 0$	недовољан (1)

Сумативно	Оцена одличан (5)
------------------	--------------------------

Ученик:
- Примењује стечена знања у сложеним и непознатим ситуацијама

(може да реши тип задатака са којим се претходно није сусрео).

- Самостално и на креативан начин објашњава и критички разматра сложене садржинске целине и информације.
- Бира, повезује и вреднује различите врсте и изворе података.
- Самостално извршава сложене радне задатке поштујући стандардизовану процедуру.
- Лако се уклапа у сваки облик рада, преузима улогу вође и инспиратора. Доприноси групном раду и мотивацији других ученика.
- У свом раду показује оригиналност, креативност и иновативност.
- Решава проблеме који имају и више решења или немају решења, вреднује и образлаже решења и примењене поступке.
- Израчунава вредности сложених алгебарских израза примењујући својства степеновања са целим и рационалним изложником.
- Самостално трансформише сложене алгебарске изразе и доказује сложене једнакости и неједнакости.
- Самостално решава сложене једначине и неједначине користећи основна својства елементарних функција (квадратне, степене, експоненцијалне, логаритамске и тригонометријских функција).
- Самостално решава системе линеарних једначина са параметром и системе нелинеарних једначина.
- Самостално примењује особине елементарних функција у проблемима.
- Самостално користи елементарне функције за решавање проблема у реалном контексту.
- Разуме и примењује повезаност математике као науке са другим природним наукама и развојем друштва.
- На усменим и на писменим проверама знања показује успешност од **85% до 100%**.

Оцена врло добар (4)

- Уз мању помоћ наставника логички организује тумачи сложене садржинске целине и информације.
- Повезује садржаје и концепте елементарних функција (квадратне, степене, експоненцијалне, логаритамске и тригонометријских функција) са ситуацијама из реалног контекста.
- Уз мању помоћ наставника уме да анализира проблем, изврши избор одговарајуће процедуре и поступака приликом решавања нових проблемских задатака.
- Самостално извршава радне задатке према стандардизованој процедури.
- Израчунава вредност бројевног израза користећи својства операција и елементарних функција (квадратне, степене, експоненцијалне, логаритамске и тригонометријских).
- Трансформише једноставне алгебарске изразе и самостално доказује одговарајуће једнакости и неједнакости.
- Решава квадратне једначине са параметром.
- Решава једноставне неједначине користећи основна својства елементарних функција.
- Решава системе линеарних једначина са параметром и

	<p>једноставније системе нелинеарних једначина.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Уме да скицира графике елементарних функција и да их трансформише користећи трансляције и дилатације дуж координатних оса. - Примењује тригонометријске функције у једноставним реалним ситуацијама. - На усменим и на писменим проверама знања показује успешност 70-84%.
	<p>Оцена добар (3)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Разуме и углавном самостално објашњава појмове и везе између њих. - Разврстава различите врсте података у основне категорије према задатом критеријуму. - Уз помоћ наставника уме да формулише своје ставове, процене и одлуке и објасни начин како је дошао до њих. - Бира и примењује одговарајуће поступке и процедуре у решавању проблемских ситуација у познатом контексту. - Уме јасно да искаже одређени садржај у складу са захтевом и на одговарајући начин. - Самостално извршава рутинске задатке према стандардизованој процедури. - Углавном самостално извршава додељене задатке у складу са циљевима, очекиваним продукцијама и планираном динамиком рада (индивидуалног и у групи). - Израчунава вредности израза у којима се појављују и елементарне функције (квадратна, степена, експоненцијална, логаритамска и тригонометријске функције синус и косинус). - Трансформише јдноставне алгебарске изразе. - Графички представља елементарне функције (квадратна, степена, експоненцијална, логаритамска и тригонометријске функције синус и косинус). - Решава проблеме који се свде на једначине у којима се појављују елементарне функције. - Решава једноставне неједначине у којима се појављују елементарне функције. - Решава проблеме користећи основна својства елементарних функција (област дефинисаности, нуле, знак, периодичност, парност, монотоност и екстремне вредности). - На усменим и на писменим проверама знања показује успешност 55-69%.
	<p>Оцена довољан (2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ученик је формирао математичку писменост као основу за праћење математике као науке и за разумевање повезаности математике са другим наукама и развојем друштва. - Познаје кључне појмове и информације и повезује их на основу задатог критеријума. - Закључује директно на основу поређења и аналогije са конкретним примером. - Уз инструкције решава рутинске задатке према стандардизованој процедури.

- Извршава додељене задатке углавном на захтев и уз подршку осталих чланова групе.
- Познаје правила за степеновање са целим и рационалним изложоцем и зна да их примени у примерима.
- Уз помоћ и подстицај наставника израчунава вредност бројевног израза у коме се појављује степеновање и кореновање.
- Уз помоћ и подстицај наставника трансформише једноставне алгебарске изразе.
- Зна и уме да примени формулу за решавање квадратне једначине
- Зна да репродукује и примени Виетове формуле на једноставним примерима.
- Усвојио је појам дискриминанте квадратне једначине и зна како њена вредност утиче на природу решења.
- Уз помоћ и подстицај наставника решава једноставне проблеме који се свode на квадратне једначине.
- Уз помоћ и подстицај наставника решава једноставне проблеме који се свode на квадратне неједначине.
- Користи координатни систем за представљање основних геометријских објеката у равни (тачка и права) и једноставнијих геометријских објеката.
- Усвојио је појмове: квадратне, степене, експоненцијалне, логаритамске и тригонометријских функција синуса и косинуса.
- Израчунава вредност, користи и скицира график елементарних функција (квадратне, степене, експоненцијалне, логаритамске и тригонометријских функција синус и косинус).
- Уз помоћ и подстицај наставника анализира графички представљене: квадратну, степену, експоненцијалне, логаритамске и тригонометријске функције синус и косинус (са датих графика читава/одређује нуле, знак, интервале монотоности и екстремне вредности и тумачи их у реалном контексту).
- Уз помоћ и подстицај наставника усваја појам комплексног броја, и зна основне операције са комплексних бројевима.
- Израчунава вредност израза у коме се појављују и елементарне функције (квадратна, степена, експоненцијална, логаритамска и тригонометријске функције синус и косинус), по потреби, користећи калкулатор или одговарајући софтвер.
- Решава једноставну квадратну једначину и неједначину.
- Решава систем једначина са једном квадратном и једном линеарном једначином.
- Решава једноставне ирационане једначине.
- Усвојио је појам и решава једноставне експоненцијалне једначине.
- Усвојио је појам логаритма и зна основна правила логаритмовања.
- Примењује основна својства логаритма у упрошћавању једноставних израза.
- Решава једноставне логаритамске једначине и неједначине.
- Зна дефиницију тригонометријских функција на правоуглом троуглу и вредности тригонометријских функција углова од 30, 45 и 60 степени.
- Зна основне тригонометријске идентитете.

	<ul style="list-style-type: none"> - Овладао је коришћењем тригонометријског круга. - Решава једноставне тригонометријске једначине (тригонометријске једначине у којима се појављују само синус и косинус). - Зна да сведе тригонометријске функције на оштар угао. - Зна да репродукује и примени Адиционе теореме. - и на усменим и на писменим проверама знања показује успешност 40-54%. 												
	Оцена недовољан (1)												
	- Не испуњава критеријуме за оцену довољан (2) и не показује заинтересованост за сопствени процес учења, нити напредак.												
Провере знања	<p>Провера знања ученика обавља се:</p> <ul style="list-style-type: none"> -усмено у току целе школске године; -кроз писане провере(четири писмена задатка и четири контролне вежбе у току школске године); -кроз петнаестоминутне провере(које се реализују након сваке мање наставне целине) у складу са Правилником о оцењивању ученика у средњем образовању и васпитању. 												
Бодовање писмених провера знања	<p>Писмене провере знања се оцењују према Табели 2.</p> <p>Табела 2.</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Број бодова Σ</th> <th style="text-align: left;">Оцена</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>$85 \leq \Sigma \leq 100$</td> <td>одличан (5)</td> </tr> <tr> <td>$70 \leq \Sigma \leq 84$</td> <td>врлодобар (4)</td> </tr> <tr> <td>$55 \leq \Sigma \leq 69$</td> <td>добар (3)</td> </tr> <tr> <td>$40 \leq \Sigma \leq 54$</td> <td>довољан (2)</td> </tr> <tr> <td>$\Sigma \leq 39$</td> <td>недовољан (1)</td> </tr> </tbody> </table>	Број бодова Σ	Оцена	$85 \leq \Sigma \leq 100$	одличан (5)	$70 \leq \Sigma \leq 84$	врлодобар (4)	$55 \leq \Sigma \leq 69$	добар (3)	$40 \leq \Sigma \leq 54$	довољан (2)	$\Sigma \leq 39$	недовољан (1)
Број бодова Σ	Оцена												
$85 \leq \Sigma \leq 100$	одличан (5)												
$70 \leq \Sigma \leq 84$	врлодобар (4)												
$55 \leq \Sigma \leq 69$	добар (3)												
$40 \leq \Sigma \leq 54$	довољан (2)												
$\Sigma \leq 39$	недовољан (1)												

Критеријум оцењивања за трећи разред (математика)

Оствареност циљева и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа, достизање исхода и развијање компетенција у току савладавања програма предмета процењује се на основу:

- овладаности појмовном структуром и терминологијом;
- разумевања, примене и вредновања научених поступака и процедура и решавања проблема;
- рада са подацима и информацијама;
- интерпретирања, закључивања и доношења одлука;
- вештина комуникације и изражавања у различитим формама;
- извођења радних задатака.

Врста оцењивања	Критеријуми и вредновање
Формативно	<p><u>Критеријуми:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ангажовање на часу како у току обраде нових наставних садржаја тако и у току утврђивања градива; - ангажовање при тимском раду; - израда самосталних истраживачких радова и њихова презентација; - израда и излагање презентација на задате и самостално осмишљене теме; - иницијатива, односно доношење додатног, занимљивог материјала везаног за садржаје који су актуелни у процесу наставе; - израда самосталних пројеката које ученици реализују; - уредно и систематско бележење садржаја у свеске; - благовремена и самостална израда домаћег задатка; - учешће у ваннаставним активностима; - учешће на такмичењима; <p><u>Вредновање:</u></p> <p>Наведени критеријуми се вреднују знацима :) и :(и бележе у ЕсДневнику. У току сваког полугодишта, сваки ученик/ученица добија по једну бројчану оцену на следећи начин: рачуна се разлика (d) броја знакова + и -, а онда се бројчана оцена утврђује према</p>

Табели 1.

Табела 1.

Разлика (Δ)	Оцена
$d \geq 4$	одличан (5)
$d \geq 3$	врлодобар (4)
$d \geq 2$	добар (3)
$d \geq 1$	довољан (2)
$d \leq 0$	недовољан (1)

Сумативно

Оцена одличан (5)

Ученик/ученица:

- Примењује стечена знања у сложеним и непознатим ситуацијама (може да реши тип задатака са којим се претходно није сусрео).
- Самостално и на креативан начин објашњава и критички разматра сложене садржинске целине и информације.
- Бира, повезује и вреднује различите врсте и изворе података.
- Самостално извршава сложене радне задатке поштујући стандардизовану процедуру.
- Лако се уклапа у сваки облик рада, преузима улогу вође и инспиратора. Доприноси групном раду и мотивацији других ученика.
- У свом раду показује оригиналност, креативност и иновативност.
- Самостално примењује основне теореме планиметрије и њихове последице у решавању стереометријских проблема.
- Самостално решава стереометријске проблеме применом тригонометрије.
- Самостално решава системе три линеарне једначине са три непознате у којима се појављује параметар.
- Самостално примењује скаларни, векторски и мешовити производ вектора.
- Самостално решава проблемске задатке користећи различите облике једначине праве.
- Самостално решава проблеме користећи једначине кривих другог реда и њихових тангенти у координатном систему.
- Самостално примењује математичку индукцију,

дељивост, аритметички и геометријски низ и израз за суму бесконачног геометријског низа у проблемским ситуацијама.

- Самостално представља комплексне бројеве у тригонометријском облику и рачуна вредност израза са комплексним бројевима.

Оцена врло добар (4)

Ученик/ученица:

- Логички организује и уз мању помоћ наставника тумачи сложене садржинске целине и информације.

- Уме да анализира проблем, изврши избор одговарајуће процедуре и поступака приликом решавања нових проблемских задатака уз мању помоћ наставника.

- Самостално и уз мању помоћ наставника извршава радне задатке према стандардизованој процедури.

- Уз мању помоћ наставника примењује основне теореме планиметрије и њихове последице у решавању стереометријских проблема.

- Уз мању помоћ наставника решава стереометријске проблеме применом тригонометрије.

- Самостално и уз мању помоћ наставника решава системе три линеарне једначине са три непознате у којима се појављује параметар.

- Самостално и уз мању помоћ наставника примењује својства вектора при решавању проблема.

- Самостално и уз мању помоћ наставника решава проблемске задатке користећи различите облике једначине праве.

- Самостално решава једноставне проблеме користећи једначину праве и кривих другог реда у координатном систему.

- Самостално и уз мању помоћ наставника примењује математичку индукцију, аритметички и геометријски низ и израз за суму бесконачног геометријског низа у проблемским ситуацијама.

- Самостално и уз мању помоћ наставника представља комплексне бројеве у тригонометријском облику и рачуна вредност израза са комплексним бројевима.

Оцена добар (3)

Ученик/ученица:

- Разуме и углавном самостално објашњава појмове и везе између њих.
- Разврстава различите врсте података у основне категорије према задатом критеријуму.
- Уме да формулише своје ставове, процене и одлуке и објасни уз помоћ наставника начин како је дошао до њих.
- Бира и примењује одговарајуће поступке и процедуре у решавању проблемских ситуација у познатом контексту.
- Уме јасно да искаже одређени садржај у складу са захтевом и на одговарајући начин.
- Самостално извршава рутинске задатке према стандардизованој процедури.
- Углавном самостално извршава додељене задатке у складу са циљевима, очекиваним продукцима и планираном динамиком рада (индивидуалног и у групи).
- Углавном самостално уочава равне пресеке геометријских фигура у простору и рачуна њихову површину.
- Самостално израчунава и процењује површине и запремине геометријских тела у простору користећи формуле.
- Самостално решава системе три линеарне једначине са три непознате без параметра.
- Уз помоћ наставника решава проблеме који се свode системе три линеарне једначине са три непознате.
- Самостално и уз малу помоћ наставника примењује основне операције са векторима преко координата.
- Решава једноставне проблеме користећи једначину праве и криве другог реда.
- Уз помоћ наставника решава проблеме користећи својства геометријског и аритметичког низа.
- Уз помоћ наставника примењује математичку индукцију у једноставним случајевима.
- Разуме појам комплексног броја, представља га у равни и зна основне операције са комплексним бројевима.

Оцена довољан (2)

	<p>Ученик/ученица:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Разуме и уз помоћ наставника објашњава појмове и везе између њих. - Разврстава различите врсте података у основне категорије према задатом критеријуму уз мању помоћ наставника. - Уз помоћ наставника уме да формулише своје процене и објасни уз помоћ наставника начин како је дошао до њих. - Бира и примењује одговарајуће поступке и процедуре у решавању проблемских ситуација у познатом контексту. - Уме јасно да исказе одређени садржај у складу са захтевом и на одговарајући начин уз помоћ наставника. - Самостално извршава рутинске задатке према стандардизованој процедури и уз помоћ наставника. - Углавном самостално извршава додељене основне задатке у складу са циљевима, очекиваним продуктима и планираном динамиком рада (индивидуалног и у групи). - Углавном самостално и уз помоћ наставника уочава равне пресеке геометријских фигура у простору и рачуна њихову површину. - Самостално и уз помоћ наставника израчунава и процењује површине и запремине геометријских тела у простору користећи формуле. - Самостално и уз помоћ наставника решава системе три линеарне једначине са три непознате без параметра. - Разуме појам вектора, зна основне операције са векторима и примењује их уз помоћ наставника. - Препознаје криве другог реда. - Уз помоћ наставника препознаје правилност у низу података (аритметички и геометријски низ), израчунава чланове који недостају и израчунава збир коначног броја чланова низа. - Разуме појам комплексног броја и уз помоћ наставника примењује основне операције са комплексним бројевима.
	<p>Оцена недовољан (1)</p>
	<p>Ученик/ученица:</p> <ul style="list-style-type: none"> - не испуњава критеријуме за оцену довољан (2) и не показује заинтересованост за сопствени процес учења, нити напредак.

Провере знања	Провера знања ученика обављају се: <ul style="list-style-type: none"> - усмено у току целе школске године; - кроз писане провере (четири писмена задатка и контролне вежбе у току школске године); - кроз петнаестоминутне провере (које се реализују након сваке мање наставне целине) у складу са Правилником о оцењивању ученика у средњем образовању и васпитању. 												
Бодовање писмених провера знања	Писмене провере знања се оцењују према Табели 2. Табела 2. <table border="1" data-bbox="411 539 933 779"> <thead> <tr> <th>Број бодова Σ</th> <th>Оцена</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>$85 \leq \Sigma \leq 100$</td> <td>одличан (5)</td> </tr> <tr> <td>$70 \leq \Sigma \leq 84$</td> <td>врлодобар (4)</td> </tr> <tr> <td>$55 \leq \Sigma \leq 69$</td> <td>добар (3)</td> </tr> <tr> <td>$40 \leq \Sigma \leq 54$</td> <td>довољан (2)</td> </tr> <tr> <td>$\Sigma \leq 39$</td> <td>недовољан (1)</td> </tr> </tbody> </table>	Број бодова Σ	Оцена	$85 \leq \Sigma \leq 100$	одличан (5)	$70 \leq \Sigma \leq 84$	врлодобар (4)	$55 \leq \Sigma \leq 69$	добар (3)	$40 \leq \Sigma \leq 54$	довољан (2)	$\Sigma \leq 39$	недовољан (1)
Број бодова Σ	Оцена												
$85 \leq \Sigma \leq 100$	одличан (5)												
$70 \leq \Sigma \leq 84$	врлодобар (4)												
$55 \leq \Sigma \leq 69$	добар (3)												
$40 \leq \Sigma \leq 54$	довољан (2)												
$\Sigma \leq 39$	недовољан (1)												

Критеријум оцењивања – математика 4

<p>У оквиру наставног предмета математика, за четврти разред гимназије општег смера, успешност остварености образовних исхода, стандарда и степен развијености образовних компетенција процењује се на основу приказаних општих и предметних параметара.</p>													
<p>Формативни параметри</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ангажовање на часу како у току обраде нових наставних садржаја тако и у току утврђивања градива; - уредно и систематско бележење садржаја у свеске; - благовремена и самостална израда домаћег задатка; - ангажовање при тимском раду; - израда самосталних истраживачких радова и њихова презентација; - израда и излагање презентација на задате и самостално осмишљене теме; - иницијатива, односно доношење додатног, занимљивог материјала везаног за садржаје који су актуелни у процесу наставе; - израда самосталних пројеката које ученици реализују - учешће у ваннаставним активностима; <p><u>Вредновање:</u></p> <p>Наведени критеријуми се вреднују знацима + и – и бележе у педагошкој свесци. На крају полугодишта, сваки ученик/ученица добија по једну бројчану оцену на следећи начин: рачуна се разлика (Δ) броја знакова + и –, а онда се бројчана оцена утврђује према Табели 1.</p> <p>Табела 1.</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">Разлика (Δ)</th> <th style="text-align: center;">Оцена</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">$\Delta \geq 4$</td> <td style="text-align: center;">одличан (5)</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">$\Delta = 3$</td> <td style="text-align: center;">врлодобар (4)</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">$\Delta = 2$</td> <td style="text-align: center;">добар (3)</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">$\Delta = 1$</td> <td style="text-align: center;">довољан (2)</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">$\Delta \leq 0$</td> <td style="text-align: center;">недовољан (1)</td> </tr> </tbody> </table>	Разлика (Δ)	Оцена	$\Delta \geq 4$	одличан (5)	$\Delta = 3$	врлодобар (4)	$\Delta = 2$	добар (3)	$\Delta = 1$	довољан (2)	$\Delta \leq 0$	недовољан (1)
Разлика (Δ)	Оцена												
$\Delta \geq 4$	одличан (5)												
$\Delta = 3$	врлодобар (4)												
$\Delta = 2$	добар (3)												
$\Delta = 1$	довољан (2)												
$\Delta \leq 0$	недовољан (1)												
<p>Сумативни критеријум</p>	<p>Оцена: недовољан(1)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ученик не испуњава критеријуме за оцену довољан (2) и не показује заинтересованост за сопствени процес учења, нити напредак <p>Оцена: довољан (2)</p> <p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ је формирао математичку писменост као основу за праћење математике као науке и за разумевање повезаности математике са другим наукама и развојем друштва; ➤ познаје и разуме кључне појмове и информације и повезује их на основу задатог критеријума; ➤ закључује директно на основу поређења и аналогije са конкретним примером; ➤ уз инструкције решава рутинске задатке према стандардизованој процедури; ➤ извршава додељене задатке искључиво на захтев и уз подршку осталих чланова групе; ➤ повремено показује заинтересованост за сопствени процес учења, а препоруке за напредовање реализује уз стално праћење; <ul style="list-style-type: none"> • зна да дефинише аритметички и геометријски низ 												

- зна да одреди n -ти члан и суму првих n чланова аритметичког и геометријског низа уз инструкције
- зна да одреди граничну вредност низа у једноставнијим примерима по стандардизованој процедури
- зна да нацрта график и напише особине елементарних функција
- зна да одреди област дефинисаности, нуле и знак рационалних функција
- зна да одреди граничне вредности функција које се јављају као неодређени изрази облика " $\frac{0}{0}$ " и " $\frac{\infty}{\infty}$ "
- зна изводе елементарних функција, зна да одреди извод применом правила извода и да изводну функцију сведе на најједноставнији облик
- може да одреди извод једноставнијих сложених функција уз малу помоћ наставника
- зна интеграле елементарних функција, решава интеграле, која се алгебарским трансформацијама и правилима сведе на табличне, примена смене и парцијалне интеграције код очигледних примера уз помоћ наставника
- зна, код већ познатих примера решавања интеграла, примени Њутн – Лајбницову формулу за израчунавање одређеног интеграла
- уме да разликује пермутације, варијације и комбинације без понављања и уме да примени усвојене формуле за израчунавање истих уз малу помоћ наставника
- уме да примени биномну формулу у једноставнијим облицима бинома
- зна да издвоји појединачни члан у развоју бинома и да га доведе у најпростији облик уз помоћ наставника
- зна основни појам вероватноће
- зна да израчуна вероватноћу догађаја у примерима код којих је број догађаја пребројив

Оцена: добар (3)

Ученик:

- разуме и самостално објашњава појмове и везе између њих;
- разврстава различите врсте података у основне категорије према задатом критеријуму;
- уме да формулише своје ставове, процене и одлуке и објасни начин како је дошао до њих уз помоћ наставника;
- бира и примењује одговарајуће поступке и процедуре у решавању проблемских ситуација у познатом контексту;
- уме јасно да искаже одређени садржај у складу са захтевом и на одговарајући начин;
- самостално извршава рутинске задатке према стандардизованој процедури;
- извршава додељене задатке у складу са циљевима, очекиваним продукцијама и планираном динамиком рада (индивидуалног и у групи);
- показује заинтересованост за сопствени процес учења, уважава препоруке за напредовање и делимично их реализује;
- зна да одреди аритметички и геометријски низ у рутинским

	<p>задацима</p> <ul style="list-style-type: none"> • зна да одреди суму бесконачног геометријског реда код очигледних примера • зна да одреди граничну вредност низа по стандардизованој процедури • зна да израчуна граничну вредност у једноставнијим примерима користећи $\lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{1}{n}\right)^n = e$ • зна да одреди област дефинисаности сложених функција са композицијом 2 елементарне функције у било ком облику задате • зна да реши једноставнију функционалну једначину • зна да одреди инверзну функцију у једноставнијим примерима • познаје врсте асимптота и одређује их за рационалне функције уз помоћ наставника • зна да одреди извод користећи правила и извод сложених функција у једноставнијим примерима • зна да испита и анализира ток рационалне функције, користећи рачун првог извода и граничних вредности и испитане промене унесе у координатни систем, уз помоћ наставника • решава неодређени и одређени интеграл, користећи алгебарске трансформације или методу смене или парцијалну интеграцију, без њихових комбиновања уз мању помоћ наставника • зна да примени интеграл за одређивање површине фигура у једноставнијим примерима уз мању помоћ наставника • разуме текст и решава задатке из комбинаторике • зна биномни развој у мало сложенијем облику бинома уз мању помоћ наставника, да одреди појединачни члан бинома и познаје основни рачун са биномним коефицијентима • решава једноставније задатке из вероватноће и статистике.
	<p>Оцена: врло добар (4)</p>
	<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ логички организује и самостално тумачи сложене садржинске целине и информације; ➤ повезује садржаје и концепте са ситуацијама из реалног контекста; ➤ уме да анализира проблем, изврши избор одговарајуће процедуре и поступака приликом решавања нових проблемских задатака; ➤ самостално извршава радне задатке према стандардизованој процедури; ➤ планира и организује краткорочне и дугорочне активности, утврђује приоритете и одређује потребно време и ресурсе уз помоћ наставника; ➤ континуирано показује заинтересованост за сопствени процес учења, уважава препоруке за напредовање и углавном их реализује; <ul style="list-style-type: none"> • зна да примени суму бесконачног геометријског низа у решавању једначина и у геометријским задацима уз малу помоћ наставника • зна да одреди граничну вредност низа код сложенијих примера уз врло малу помоћ наставника • зна да одреди област дефинисаности сложених функција које су

	<p>композиција више од две функције</p> <ul style="list-style-type: none"> • решава функционалну једначину • зна да одреди инверзну функцију • зна да одреди граничну вредност тригонометријских функција • зна да примени Лопиталово правило за све случајеве • уме да анализира и испитује ток рационалних функција, користећи рачун првог и другог извода, граничне вредности и скицира њихов график уз врло малу помоћ наставника • зна да одреди тангенту криве користећи извод • решава неодређени и одређени интеграл, користећи било коју методу • зна да применом интеграла одреди површину и запремину ротационих тела у једноставнијим примерима • решава проблеме из комбинаторике • зна да користи биномну формулу у различитим захтевима • зна да решава задатке из вероватноће и статистике
	<p>Оцена: одличан (5)</p>
	<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ примењује знања, укључујући и методолошка, у сложеним и непознатим ситуацијама; ➤ самостално и на креативан начин објашњава и критички разматра сложене садржинске целине и информације; ➤ бира, повезује и вреднује различите врсте и изворе података; ➤ самостално формулише претпоставке, проверава их и аргументује решења, ставове и одлуке; ➤ решава проблеме који имају и више решења или немају решења, вреднује и образлаже решења и примењене поступке; ➤ изражава се на различите начине (усмено, писано), укључујући и коришћење информационих технологија и прилагођава комуникацију и начин излагања различитим контекстима; ➤ самостално извршава сложене радне задатке поштујући стандардизовану процедуру; ➤ доприноси групном раду и мотивацији других ученика; ➤ уважава мишљење других чланова групе и помаже им у реализацији њихових задатака; ➤ континуирано показује заинтересованост и одговорност према сопственом процесу учења и раду, уважава препоруке за напредовање и реализује их; <ul style="list-style-type: none"> • зна да одреди граничну вредност низа у сложенијим задацима • зна самостално да реши задатке применом суме бесконачног геометријског низа • зна да одреди област дефинисаности и код врло сложених функција • зна да реши функционалну једначину и одређује инверзну функцију • зна да одреди граничну вредност функције, користећи и важније граничне вредности • зна да примени извод у геометријским задацима – одређивање минималних и максималних површина и запремина • уме да анализира и испитује ток логаритамских и ирационалних функција, користећи рачун првог и другог извода, граничне вредности и скицира њихов график

- решава неодређени и одређени интеграл у коме се користи више метода за његово решавање
- зна примену одређеног интеграла – површине равних фигура, дужине лукова кривих и запремине ротационих тела у сложенијим примерима
- разуме и зна да решава сложеније примере из комбинаторике
- зна да решава задатке применом биномне формуле и код примера који имају логаритамску функцију
- зна да решава проблеме из вероватноће и статистике, користећи и условну вероватноћу.

Провере знања ученика обављају се:

- усмено у току целе школске године;
- кроз писане провере (четири писмена задатка и контролне вежбе у току школске године);
- кроз петнаестоминутне провере (које се реализују након сваке мање наставне целине) у складу са Правилником о оцењивању ученика у средњем образовању и васпитању.

Писмене провере знања се оцењују према Табели 2.

Табела 2.

Број бодова Σ	Оцена
$85 \leq \Sigma \leq 100$	одличан (5)
$70 \leq \Sigma \leq 84$	врлодобар (4)
$55 \leq \Sigma \leq 69$	добар (3)
$40 \leq \Sigma \leq 54$	довољан (2)
$\Sigma \leq 39$	недовољан (1)